

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 10.04.2025
Sayı : 4258

27187

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

Deprem Felaketinin Ardından: Geçici Vergi Nasıl Kalıcı Hale Geldi?

1999 Marmara Depremi, Türkiye'nin yakın tarihindeki en büyük felaketlerden biri olarak hafızalara kazındı. On binlerce insanın hayatını kaybettiği, yüz binlerce kişinin evsiz kaldığı bu trajedi, Ülkeyi derin bir acıya boğarken, Devletin felaketle mücadele konusundaki yetersizliklerini de gözler önüne serdi.

Felaketin yaralarını sarmak ve deprem bölgelerinde yeniden yapılanmayı sağlamak amacıyla çeşitli önlemler alındı. Bu önlemlerden biri de Özel İletişim Vergisi (ÖİV) idi. 1999 yılında "geçici" olarak getirilen bu vergi, telekomünikasyon hizmetlerinden alınarak, deprem bölgesindeki altyapı çalışmalarına ve yeniden yapılanmaya kaynak sağlamak üzere yürürlüğe girdi. Ancak, bu geçici verginin yıllar içinde nasıl kalıcı hale geldiği ve amacının dışına çıkarak Devletin genel gelir kaynaklarından biri haline dönüştüğü büyük bir tartışma konusu olmuştur.

Geçici Vergi Neden Kalıcı Oldu?

Devletin, felaket anlarında mali yükü hafifletmek ve acil ihtiyaçları karşılamak adına geçici vergiler alması anlaşılabilir bir durumdur. Ancak, geçici olduğu ifade edilen bir verginin, aradan yıllar geçmesine rağmen neden hala devam ettiği sorgulanması gereken bir husustur.

Özel İletişim Vergisi'nin kalıcı hale getirilmesi, başta depremzedeler olmak üzere toplumun geniş kesimlerinde derin bir hayal kırıklığına neden oldu. Vergiden elde edilen gelirin nereye harcandığı konusunda ise şeffaflık ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu vergi, başlangıçta depreme yönelik yeniden yapılanma amacı taşıırken, günümüzde genel bütçe gelirlerine dahil edilmiş ve harcama alanları belirsizleşmiştir.

Vergi Gelirleri Nereye Harcandı?

Yıllardır süregelen bu verginin, deprem hazırlıkları ve afet yönetimi alanında somut sonuçlar doğurduğunu söylemek maalesef mümkün değil. İstanbul gibi büyükşehirlerde beklenen depreme hazırlık çalışmaları yetersiz, kamu binaları dahil birçok yapı risk altında, toplanma alanları ise rant projelerine kurban verilmiş durumda. O halde, yıllardır toplanan milyarlarca liralık vergi nereye gitti?

Afet Bilincinden Uzak Bir Yönetim Anlayışı

Türkiye gibi deprem riski yüksek bir Ülkede, afet yönetimi ve hazırlık çalışmaları en üst düzeyde olmalıdır. Ancak, alınan vergilerin amacına uygun kullanılmadığına dair güçlü bir kanaat toplumda giderek güçlenmektedir. Vergi mükelleflerinden toplanan bu kaynaklar, şeffaf olmayan bir bütçe yönetimiyle eriyip gitmekte, halk ise olası bir felaketin yaratacağı yıkıma karşı hazırlıksız kalmaktadır.

Bu Bağlamda;

- 1) Geçici olarak getirilen Özel İletişim Vergisi neden kalıcı hale getirilmiştir? Bu konuda alınan kararın hukuki ve mali gerekçeleri nelerdir?
- 2) Toplanan vergilerden elde edilen gelir tam olarak hangi projelerde kullanılmıştır? Bu konuda neden kamuoyuna şeffaf bir bilgi sunulmamaktadır?
- 3) Deprem hazırlık çalışmaları ve kentsel dönüşüm projeleri için bu vergiden sağlanan kaynakların ne kadarı harcanmıştır?
- 4) Beklenen İstanbul depremine karşı hazırlıkların yetersizliği ortadayken, deprem vergilerinin başka alanlarda kullanılmış olması hangi vicdana sığmaktadır?
- 5) Bu vergilerin denetimi hangi kurum tarafından yapılmakta ve sonuçları kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?

Devletin, Milletten topladığı vergileri şeffaf ve hesap verilebilir bir şekilde kullanması, Vatandaşın Devlete olan güvenini pekiştirecektir. Ancak bu güvenin zedelenmesi, sadece yönetim zafiyeti değil, aynı zamanda toplumsal bir travmadır.

İlgili yetkililerden bu konuda açıklama bekliyoruz!